

Υγεία: Κάνοντας ψηφιακά άλματα στο μέλλον

15 Σεπτεμβρίου 2023

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός στην Υγεία ήταν το αντικείμενο της εναρκτήριας συνεδρίας του 11ου Forum Υγείας, την περασμένη Δευτέρα, στην αίθουσα του ΤΕΕ Δυτικής Ελλάδος, στην Πάτρα. Επί τάπητος τέθηκαν οι πρωτοβουλίες που πρόκειται να αναληφθούν ώστε η πρόσβαση στην Υγεία να γίνεται με το όσο δυνατόν καλύτερα δεδομένα σε σχέση με σήμερα. Ο Παναγιώτης Γιαλένιος, εκδότης του «Σύμβουλου Επιχειρήσεων», στην τοποθέτησή του, επεσήμανε ότι στόχος του πολυσυνεδρίου είναι η ανάδειξη επίκαιρων θεμάτων που αφορούν την Υγεία και την ανάπτυξη.

Τα ζητήματα που έχουν αναδειχτεί είναι πολλά στα 11 χρόνια της διοργάνωσης, τόνισε ο κ. Γιαλένιος. Ακολούθως ο αιδεσιμολογιότατος πατέρας Δημήτριος Παπαγεωργίου, εφημέριος Ιερού Ναού του Αγίου Ανδρέα, απηύθυνε και αυτός χαιρετισμό στην έναρξη του πολυσυνεδρίου σημειώνοντας την σπουδαιότητα του καθώς δίνει απαντήσεις σε μια σειρά από σημαντικά ιατρικά θέματα.

Άννα Μαστοράκου, Πρόεδρος Ιατρικού Συλλόγου Πατρών «Σημαντικό εργαλείο, αρκεί να στοχεύσουμε σωστά»

Στον χαιρετισμό της η Άννα Μαστοράκου, πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Πατρών, είπε μεταξύ άλλων: «Η πανδημία λειτούργησε ως καταλύτης και η παροχή της Υγείας γινόταν από απόσταση. Όλοι γνωρίζουμε ότι η άυλη συνταγογράφηση εξυπηρέτησε πολλούς πολίτες τη στιγμή που είχαμε τα lockdown και τα εμπόδια πρόσβασης στους γιατρούς. Έχουμε ένα εργαλείο που πρέπει να το χρησιμοποιήσουμε στην σωστή κατεύθυνση. Υπάρχει ήδη μια Ευρωπαϊκή Οδηγία, σύμφωνα με την οποία πρέπει να ψηφιοποιήσουμε τις υπηρεσίες.

Πρέπει να εφιστήσω την προσοχή στο εξής: Η πλατφόρμα αυτή είναι ένα εργαλείο που δεν θα πρέπει να απέχει από τις βασικές αρχές της δημόσιας υγείας και ιατρικής. Θα είμαι σαφής: όταν δόθηκε η δυνατότητα για άυλη συνταγογράφηση δόθηκε μια λανθασμένη ερμηνεία. Ο πολίτης θεώρησε ότι μπορούσε να παραγγέλνει υπηρεσίες Υγείας και θεραπείες κατά το δοκούν. Αυτό θέλει μεγάλη προσοχή στην επόμενη φάση. Οι πολίτες στράφηκαν σε άλλες μορφές στο διαδίκτυο και υπάρχει παρακαμπτήρια οδός από τον γιατρό που είναι πλοηγός του συστήματος Δημόσιας Υγείας. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί. Δεν πρέπει ο πολίτης να θεωρεί ότι μπορεί να παραγγείλει, αλλά ο γιατρός να καθορίζει».

Χαράλαμπος Μπονάνος, Αντιπεριφερειάρχης Αχαΐας «Να ξεπεράσουμε σύνδρομα για να εκσυγχρονιστούμε»

Ο αντιπεριφερειάρχης Αχαΐας Χαράλαμπος Μπονάνος επεσήμανε ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι κάτι που έπρεπε ήδη να έχει γίνει αλλά έχει υπάρξει μεγάλη καθυστέρηση. «Η χώρα πρέπει να αποκτήσει μια αξιόπιστη πρωτοβάθμια περίθαλψη. Φθάσαμε 2023 και φάνηκε ότι δεν έχουμε πρωτοβάθμια περίθαλψη. Όλα τα περιστατικά την περίοδο της πανδημίας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης πήγαιναν στο νοσοκομείο, δηλαδή την τριτοβάθμια» εξήγησε ο κ. Μπονάνος.

Επεσήμανε ακόμη ότι όταν ο ίδιος ήταν αντιπρόεδρος στο ΠΓΝΠ το 2007, είχε εκπονηθεί ένας υγειονομικός χάρτης που προσδιόριζε αλλά και αποκάλυπτε τις ανάγκες σε υγειονομική περίθαλψη. «Σήμερα ακόμη παλεύουμε για τον υγειονομικό χάρτη» κατέληξε ο κ. Μπονάνος. Μεγάλο ζητούμενο αποτελεί επίσης ο ηλεκτρονικός φάκελος ασθενή, που ακόμη και σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί. Τα διαγνωστικά πρωτόκολλα είναι ένα αίτημα του ιατρικού κόσμου και ακόμη δεν έχουν γίνει πραγματικότητα. Υπογράμμισε ότι βήματα για τον μετασχηματισμό δεν έγιναν εξαιτίας συνδρόμων που πρέπει να ξεπεραστούν. Θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και το κυριότερο να υπάρχουν θεσμοθετημένοι και απαράβατοι κανόνες.

Ανδρέας Ντακολιάς, μέλος του ΔΣ του Επιμελητηρίου Αχαΐας
«Πώς άλλαξε η ζωή μας και η καθημερινότητά μας»

Ο Ανδρέας Ντακολιάς, μέλος του ΔΣ του Επιμελητηρίου Αχαΐας, επεσήμανε ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός έχει μπει στην ζωή όλων μας. «Οι απανωτές κρίσεις, πρώτα η οικονομική, μετά η υγειονομική και τώρα η ενεργειακή ανέδειξαν την οικονομία του μέλλοντος. Υποδεικνύει τις προσαρμογές που πρέπει να γίνουν ως οικονομίες και κοινωνίες. Η ψηφιακή οικονομία, η ρομποτική, το ίντερνετ και το δίκτυο των πραγμάτων αλλάζουν τα πρότυπα και εξαφανίζουν επιχειρηματικές δράσεις που φάνταζαν ανίκητες. Η τηλεργασία, τηλεδιασκέψεις και τηλεσυναντήσεις θα μείνουν στη ζωή μας και θα επιφέρουν σημαντικές αλλαγές.

Η τηλεκπαίδευση θα μείνει επιλογή στα πανεπιστήμια και θα επηρεάσει τις τοπικές κοινωνίες» σημείωσε ο κ. Ντακόλιας. Για την Υγεία ο ψηφιακός μετασχηματισμός έχει διεισδύσει με επιθετικούς ρυθμούς και γι' αυτό αντιμετωπίζονται άμεσα έκτακτα περιστατικά ενώ τρανταχτό παράδειγμα αποτελεί ο τρόπος που αντιμετωπίστηκε η πανδημία στο σύνολό της. Στον τομέα της νοσηλείας υπάρχουν ωστόσο περιθώρια βελτίωσης. «Το Επιμελητήριο κινείται σε αυτή την κατεύθυνση καθώς υλοποιούμε προγράμματα με στόχο το επιχειρείν και τους νέους» εξήγησε ο κ. Ντακολιάς.

Κλεομένης Μπάρλος, Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος

«Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να εφαρμοστεί στην ιατρική»

Από την πλευρά του ο Κλεομένης Μπάρλος, Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος, διαδικτυακά τόνισε την ανάγκη της εισαγωγής της τεχνητής νοημοσύνης στα τηλεφωνικά κέντρα. «Αντί για τα τηλεφωνικά κέντρα που συνέχεια σου λένε «περίμενε», πρέπει να εισαχθεί η τεχνητή νοημοσύνη που να απαντά στον οποιονδήποτε και όσοι είναι αυτοί που ρωτούν ταυτόχρονα. Επίσης θα πρέπει να ενημερώνει για επισκεπτήρια και να κλείνει ραντεβού με τρόπο σαφή και μη διαβλητό. Να ορίζει την σειρά προτεραιότητας σε χειρουργεία, αδιάβλητα και βάση της διάγνωσης.

Η προτεραιότητα θα είναι αντικειμενική και η ταχύτητα ανταπόκρισης υπερβολικά μεγάλη. Σκεφτείτε λοιπόν ότι δεν θα χρειάζεται να παρακαλάς να έρθει. Θα καλείς το ΕΚΑΒ και η τεχνητή νοημοσύνη θα ενεργοποιεί την πιο κοντινή διαδικασία και να κλείνει κρεβάτι χωρίς να παρεμβαίνει κανείς. Το δεύτερο που πρέπει να εισαχθεί είναι η τηλεδιάγνωση και τα κινητά ιατρεία και νοσοκομεία. Θα μπορούσαμε και με ένα ρομπότ που περιοδεύει και ένας γιατρός να κάνει απομακρυσμένα εγχειρίσεις. Το τρίτο είναι η ψηφιακή αξιολόγηση, απόλυτα αντικειμενική, των μονάδων και του ιατρικού προσωπικού.

**Χριστίνα Γεωργακοπούλου, προϊσταμένη Δ/σης Πληροφορικής Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας
«Έτσι αναβαθμίσαμε τις υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ»**

Η Χριστίνα Γεωργακοπούλου, ΠΕ Πληροφορικής, MSc Προϊσταμένη Δ/σης Πληροφορικής Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας, ανέλυσε τον τρόπο που επιτεύχθηκε ο πλήρης Ψηφιακός Μετασχηματισμός του ΕΟΠΥΥ στην υπηρεσία του πολίτη. Όπως ανέφερε, πλέον ο ΕΟΠΥΥ μπορεί έχει εκσυγχρονιστεί καθώς απέκτησε νέο σύγχρονο datacenter, υπάρχει μετάβαση εφαρμογών στο Cloud, έγινε ανανέωση υποδομών προσωπικού, ακολουθήθηκαν συνεχείς αναβαθμίσεις πληροφοριακών συστημάτων για την κάλυψη των θεσμικών αλλαγών και υλοποιήθηκε ένα σύστημα αποθήκευσης και ψηφιοποίησης εγγράφων, ενώ λειτουργεί ένα λογισμικό αρχειοθέτησης και διακίνησης εγγράφων.

«Η επικοινωνία σήμερα με τον ΕΟΠΥΥ γίνεται μόνο ηλεκτρονικά. Είτε είναι πάροχοι είτε ασφαλισμένοι ή άλλοι φορείς επικοινωνούμε με όλους ηλεκτρονικά. Υπάρχουν κάποιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται στους ασφαλισμένους. Η Covid περίοδος μας ανάγκασε να «σερβίρουμε» γρήγορα ψηφιακές υπηρεσίες και να φροντίσουμε ειδικά στα φαρμακεία να μην περιμένουν οι ασθενείς. Έπρεπε να παρέχουμε υπηρεσίες γρήγορα και με ασφάλεια» εξήγησε η κ. Γεωργακοπούλου. Σημαντική καινοτομία ήταν μεταξύ άλλων το προγραμματισμένο ραντεβού ασθενών για φάρμακα υψηλού κόστους (μη ενέσιμα). Επίσης σημαντική είναι η εφαρμογή του ηλεκτρονικού εισιτηρίου στα φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ και το «ηλεκτρονικό ραντεβού» σε ΠΕ.ΔΙ & ΕΟΠΥΥ.

Δημήτριος Κατεχάκης, επικεφαλής Κέντρο Εφαρμογών και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Υγείας, Ινστιτούτο Πληροφορικής, ΙΤΕ «Πώς θα κερδίσουμε το χαμένο έδαφος των εξελίξεων»

Ο Δημήτριος Κατεχάκης, Επικεφαλής, Κέντρο Εφαρμογών και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Υγείας, Ινστιτούτο Πληροφορικής, ΙΤΕ, στην παρουσίαση του περιέγραψε ποια είναι η κατάσταση στην Ελλάδα στον ψηφιακό τομέα και τι απαιτείται να γίνει: Οι ΜμΕ υστερούν σημαντικά στην ψηφιακή ωριμότητα. Βασική πρόκληση για όλους: Η αλλαγή της ψηφιακής κουλτούρας και η επάρκεια επενδυτικών κινήτρων. Το ελληνικό οικοσύστημα παρουσιάζει την εξής εικόνα: Πάνω από το 50% των startups αφορούν σε λύσεις ψηφιακής υγείας κυρίως για τη διαχείριση νοσημάτων, τη τηλεϊατρική και την ευεξία. (επενδύσεις + expertise).

Πάνω από το 65% των εταιρειών βρίσκεται στα αρχικά βήματα ανάπτυξης (χρηματοδοτικός γύρος σποράς). Το 57% αναζητεί μέντορες και advisors. Συνοψίζοντας επεσήμανε ότι οι συστάδες καινοτομίας (innovation clusters) και οι κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας (digital innovation hubs) μπορούν να βοηθήσουν τις ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ψηφιακής υγείας να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικές. Τα προσδοκώμενα οφέλη για τις επιχειρήσεις είναι: Αξιοποίηση κορυφαίας τεχνογνωσίας, δικτύωση και ανάπτυξη συνεργειών, αξιοποίηση διαθέσιμων υποδομών, πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις, Ωστόσο οι ζητούμενες καινοτομίες έχουν να κάνουν με προϊόντα με βελτιωμένα χαρακτηριστικά, βελτιωμένες διαδικασίες παραγωγής ή παράδοσης, βελτιωμένες μεθόδους προώθησης των προϊόντων, καινοτόμες επιχειρηματικές πρακτικές.

Άλκηστις Πρίνου, Ιατρός «Η θεραπεία με εξωσώματα και τα αποτελέσματα»

Η γιατρός Άλκηστις Πρίνου αναφέρθηκε στα εξωσώματα και για τον ρόλο τους στην επόμενη γενιά κυτταρικής αποκατάστασης. Τα εξωσώματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόγνωση, θεραπεία, και ως βιοδείκτες για την υγεία και την ασθένεια. Στην συγκεκριμένη περίπτωση μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο αντιγήρανσης. Ουσιαστικά, είναι κυστίδια που προέρχονται από κύτταρα που υπάρχουν σε όλα, σχεδόν, τα ευκαρυωτικά υγρά, όπως το αίμα, τα ούρα, και τις κυτταροκαλλιέργειες. Η διάμετρος των εξωσωμάτων είναι 30 – 100 nm, η οποία είναι μεγαλύτερη από την LDL, αλλά πολύ μικρότερη από ό, τι τα ερυθρά αιμοσφαίρια.

Τα εξωσώματα είτε απελευθερώνονται από το κύτταρο όταν πολυκυψελικά σώματα συντήκονται με την μεμβράνη του πλάσματος ή απελευθερώνονται απευθείας από τη μεμβράνη του πλάσματος. Έχουν εξειδικευμένες λειτουργίες και διαδραματίζουν καίριο ρόλο σε διαδικασίες όπως η πήξη, η ενδοκυττάρια σήμανση, και η διαχείριση των αποβλήτων. Τα εξωσώματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόγνωση, θεραπεία, και ως βιοδείκτες για την υγεία και την ασθένεια. Η θεραπεία με εξωσώματα μπορεί να εφαρμοστεί όλο το χρόνο και είναι συγκρίσιμη με την αυτόλογη μεσοθεραπεία με αυξητικούς παράγοντες, αλλά τα εξωσώματα είναι 100 φορές πιο ισχυρά. Τα εξωσώματα περιέχουν περισσότερους από 300 αυξητικούς παράγοντες και τα αποτελέσματα είναι ορατά πολύ πιο γρήγορα.

Γεώργιος Κακουλίδης, πρόεδρος ΕΣΠΥ & CEO Apollo AE

«Η εκπαίδευση σώζει ζωές»

Ο Γεώργιος Κακουλίδης, πρόεδρος Ελληνικού Συνδέσμου Πληροφορικής Υγείας (ΕΣΠΥ) & CEO, Apollo AE επεσήμανε ότι το κράτος θα πρέπει να δίνει κίνητρα στην αγορά. Και αυτό γιατί ετησίως οι δημόσιες επενδύσεις στην ψηφιακή υγεία είναι το 2 τοις χιλίοις της Δημόσιας Δαπάνης Υγείας. Το πρόγραμμα Advanced Paediatric Life Support (A.P.L.S.) είναι σχεδιασμένο για να εκπαιδεύσει επαγγελματίες υγείας στην αντιμετώπιση των πιο συχνών παιδιατρικών καταστάσεων που απειλούν τη ζωή. Ακολούθως η Πολιτεία πρέπει να ενθαρρύνει και να παροτρύνει τους κατασκευαστές λογισμικού να παρέχουν πρόσβαση σε τρίτα μέρη σε δημόσια APLS ενώ η στόχευση στη διαλειτουργικότητα θα στείλει ισχυρό μήνυμα στην αγορά.

Δημήτρης Κουναλάκης, Ιατρός

«Χάσαμε σημαντικό χρόνο»

Ο γιατρός Δημήτρης Κουναλάκης, στην διαδικτυακή του παρέμβαση, μεταξύ άλλων σημείωσε ότι εκείνο που σήμερα επιτυγχάνεται δεν είναι η ψηφιοποίηση της Υγείας αλλά η ψηφιοποίηση των διαδικασιών. Η χώρα μας παραμένει σημαντικά πίσω σε αυτές τις διαδικασίες. Στη Γερμανία, ο αντίστοιχος ΕΟΠΥΥ βάζει σε έναν συναγωνισμό διαφορετικές εταιρείες με στόχο να παραχθεί ταυτόχρονα ένας μεγάλος αριθμός εφαρμογών ώστε να αποδείξουν την αξία τους και να χρηματοδοτηθούν. Επεσήμανε ότι στην χώρα μας δεν υπάρχει αποδοχή όσων σχεδιάζονται στην ελληνική πραγματικότητα από τους επαγγελματίες Υγείας. «Δεν υπάρχει θεσμική εκπροσώπηση σε αυτά που γίνονται και αυτό το ζούμε παντού» εξήγησε ο κ. Κουναλάκης.